

BELOGLAVI JASTREB *Gyps fulvus*
GRIFFON VULTURE - 6 at corpses of 4 sheep killed a few days earlier by lightning, on 21st to 22nd May 1993 at Vrh Klonic above Tolmin

21. maja 1993 sem popisoval ptiče nad Tolminom v Triglavskem narodnem parku. S ceste pri planini Studor sem malo levo od Kobilje glave (1475 m) opazil večjo ujedo, ki je krožila okoli hriba. S teleskopom sem ugotovil, da je na vrhu hriba bukev, pod njo pa ovci podobna žival. Tudi ujedo mi ni bilo težko prepoznati, pa čeprav sem jo v Sloveniji prvič videl v naravi. Priletele so se še tri enake ujede in tako so v zraku kmalu krožili kar štirje beloglavi jastrebi *Gyps fulvus*. Pridružila sta se jim tudi dva krogarja. Ko sem si natančneje ogledal to bukev, sem opazil, da na veji sedi še en beloglavi jastreb. To je bilo točno ob 18. uri popoldne. Odšel sem na planino Lom (1090 m), kjer sem imel priložnost bolj od blizu opazovati te jastrebe. Ob 20. uri so eni krožili v zraku, drugi pa so se prehranjevali. V tem času sem videl na preletu kar 15 sršenarjev *P. apivorus* in ob tem ocenil, da letijo na nadmorski višini okoli 1800 - 2000 metrov. Najbolj me je zanimalo, ali bodo jastrebi na tem vrhu tudi prenočili. Ko sem se zvečer na planini Lom pogovarjal s pastirjem, mi je povedal, da je v bukev udarila strela in ubila ovce. Pastirju sem omenil, da se bom zjutraj odpravil na vrh tega hriba, ogledat si jastrebe. Prosil me je, naj pogledam, koliko ovc je mrtvih in kakšne oznake imajo na ušesih ali kje drugje po telesu. Zjutraj 22. maja sem se odpravil z vso potrebno kramo (video kamera, fotoaparatus, teleskop in daljnogled) na vrh tega hriba, ki se imenuje Vrh Klonic (1343 m). Okoli 9. ure sem prisopihal v bližino vrha in na zadnji smreki zagledal pet beloglavih jastrebov. Uspelo mi je napraviti tri fotografske posnetke, nato pa sem vzel kamero in posnel še njihov let. Pridružil se je še eden, tako da je bilo sedaj skupaj kar šest (6) beloglavih jastrebov. Opazil sem še sršenarja in enega (1) črnega škarnika *M. migrans*. Pod bukvo so bile štiri mrtve ovce, eno pa je strela ovila kar med veje. Stevilne muhe se niso dale motiti, jastrebi

pa so krožili nad menoj in verjetno čakali, da se umaknem, ker sem jih zmotil pri dopoldanski malici. S treh mrtvih ovc mi je uspelo prebrati oznake na ušesih, za katere je prosil pastir. Ko sem se začel spuščati po hribu, sem še enkrat pogledal proti nebu in opazil, da so se jastrebi že začeli spuščati proti mrtvim ovcam. V zraku so se spet pojavili štirje (4) sršenarji, ki se v tem času vračajo iz svojih prezimovališč v Afriki. Ko sem si doma na videorekorderju ogledal kaseto, sem bil s posnetim materialom zadovoljen. Razvit diafilm pa je pokazal, da imam že dotrajan fotoaparatus. Večina diapozitivov je bila od strani preosvetljena. *Dare Šere, Langusova 10, 1000 Ljubljana*

PEPELASTI LUNJ *Circus cyaneus*
HEN HARRIER - male observed while bathing in Cerkniško jezero, on 14th December 1997

14. decembra 1997 sva se z Jano Kus namenila na ornitološko opazovalnico Narte (notranjska sekcija DOPPS), ki je skrita v gozdu nad zahodnim delom Cerkniškega jezera. Ob prihodu tja na vodni površini ni bilo videti nobenega ptiča. Nenadoma pa sva opazila "belega galeba" srednje velikosti, ki je počasi letel nizko nad vodo in se nato tudi usedel nanjo. V vodi se je začel kopati tako, da je pomočil glavo vanjo in medtem močno čofotal s perutmi. Oba sva tega "galeba" gledala z daljnogledom, in ko se je dvignil z vode, sem opazil na peruti značilno črno obarvana peresa in, kar je bilo še najbolj pomembno, zelo rumene noge. V tistem trenutku pa je ta ptič začel nizko krožiti in iskati plen nad travnikom, kar je značilno tudi za lunje. V trenutku sem bil v svojem avtomobilu, kjer sem imel svoj teleskop. Ko sem se z njim vrnil v opazovalnico, mi ni bilo težko ugotoviti, da se je pred tem v vodi kopal samec pepelastega lunja *Circus cyaneus*. Ta lunj se je najprej usedel na lesen količek in nato še na tla, kjer sva ga lahko še dalj časa opazovala. Ko sva 11. januarja 1998 ponovno prišla v to opazovalnico, sva spet imela priložnost na tleh opazovati eno izmed ujed. Takoj sem spoznal sokola selca *Falco pere-*

grinus, kajti tokrat sem imel pri sebi svoj teleskop. *Dare Sere, Langusova 10,1000 Ljubljana*

PLANINSKI OREL *Aquila chrysaetos*
GOLDEN EAGLE - One young observed in nest in 1993, 1994, 1995 and 1997 (in 1996 the nest was abandoned) near Idrija

Več let sem imel priložnost opazovati zasedeno gnezdo planinskega orla na Idrijskem. Obe gnezdeči ptici, samec in samica, sta očitno že stara osebka, saj sta popolnoma temnorjavo obarvana brez beline v repu in perutih. Iz razpoložljive literature je znano, da so take ptice stare najmanj šest let.

Mladiči so se speljali, vedno je bil v gnezdu po eden, po naslednjih datumih:

- leta 1993 - 1. avgusta,
- leta 1994 - 30. julija,
- leta 1995 - 28. julija ter
- leta 1997 - 2. avgusta.

V letu 1996 gnezdo ni bilo zasedeno.

Zanimala me je hrana, s katero sta orla hranila mladiča. Moji podatki se razlikujejo od podatkov iz nekaterih drugih virov, kjer je bila opisana obilica ostankov sesalcev in ptic na gnezdu. Ob obročkanju mladiča leta 1995 je v gnezdu imel dve stegni domače kokoši, eno je bilo že lepo obrano, drugo pa še celo, vendar s povsem odstranjeno kožo in perjem. Po umazanih prstih in krempjih ni bilo težko ugotoviti, da gre za domačo kuro.

Na visoki skali nad gnezdom, kjer sta sodeč po odpadlem orlovem perju pogosto sedali, pa so bili najdeni ostanki mlade srne, in sicer zadnja desna noga brez stegna ter "skodelica" lobanje, verjetno iste živali. To so bili vsi ostanki, ki jih je bilo mogoče najti, saj je bilo običajno gnezdo vedno čisto, brez ostankov živali. To dejstvo si razlagam tako, da v skritih in mirnih razmerah, kakršne so vladale na tej lokaciji, orla v miru pospravita za sabo vse ostanke oziroma jih pripravita mladiču v taki obliki, da jih lahko poje do konca.

Ob kontroli gnezda v letu 1997 pa je imel mladi orlič v gnezdu zadnjo polovico divjega zajca: hrbet in obe stegni, ob eni zadnjih kontrol v tem letu pa je bila opazovana orlova samica, ko je prinesla

na gnezdo stegno mlade srne.

Samo gnezdo je bilo sicer vzorno vzdrževano in čisto ter redno postlano s svežimi vejami smreke in jelke. *Peter Grošelj, Godovič 124, 5280 Idrija*

SOKOL SELEC *Falco peregrinus*
PEREGRINE FALCON - Two still downy young ringed at nest on 5th May 1997 near Idrija, two young calling from a rock wall on 4th May 1997 at Trnovski gozd

Strmo pečevje na Idrijskem zagotavlja ugodne razmere sokolom selcem. Na eni izmed takih lokacij sem 5. maja 1997 obročkal dva puhasta mladiča, ki sta se konec maja tudi srečno speljala. V bližini iste lokacije sem dne 6. julija 1997 v poznem popoldnevu opazoval samico z odraslim mladičem v letu, ki je še vedno moledoval za hrano.

Še zgodnejša je bila gnezditvev sokola selca v nedostopnih Putrihovah stenah: 4. maja so mladiči že glasno pivkali, ko se je steni približevala sokolica. Žal mi samega legla ni uspelo najti, saj so Putrihove stene zelo težko dostopne. Poizkusil sem s teleskopom, vendar je najbližja razgledna točka oddaljena v zračni črti kar 500 - 600 m. Opazoval sem starša, ki sta prinašala hrano v skalovje, mladičev in točne lokacije legla pa mi ni uspelo odkriti.

Zanimiva se zdi zelo zgodnja gnezditvev sokolov, saj leži Putrihovo skalovje sredi Trnovskega gozda z izrazito vzhodno lego. Ta kraj je znan po dolgi in hladni zimi z obilico snega. Obstaja pa še možnost, da

Ob gnezdu sokola seleca *Falco peregrinus*, 5. 5. 1997, Idrijsko (P. Grošelj)